

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

Волохова І.С.

“ ____ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування» за магістерською програмою професійного
спрямування «Фіскальне та митне адміністрування» на тему:
**«Доходи державного бюджету України: проблеми мобілізації та
шляхи збільшення»**

Виконавець

студентка факультету фінансів та
банківської справи
Жерновська Ксенія Юріївна

Науковий керівник

К.е.н., доцент

Коцюрубенко Ганна Миколаївна

Одеса 2019

АНОТАЦІЯ

Жерновська К. Ю. , «Доходи державного бюджету України: проблеми мобілізації та шляхи збільшення»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«Фінанси, банківська справа та адміністрування» за
магістерською програмою
«Фіскальне та митне адміністрування»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес формування дохідної частини Державного бюджету України.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти формування та законодавче регулювання доходів Державного бюджету.

Проаналізовано виконання дохідної частини Державного бюджету за 2014-2018 роки.

Запропоновано основні напрямки оптимізації та збільшення доходів Державного бюджету України.

Ключові слова: Державний бюджет, доходи Державного бюджету, податкові надходження, неподаткові надходження, трансферти.

ANNOTATION

Zhernovska K. Y., State budget revenues of Ukraine: problems of mobilization and ways of increase»,
thesis for Master degree in specialty «Finance, banking and administration» under the program
«Fiscal and customs administration»
Odessa National Economic University
Odessa, 2019

Thesis consists of three chapters. Object of study the process of forming the revenue part of the State Budget of Ukraine.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of the formation and legislative regulation of the revenue part of the State Budget.

Analyzed the performance of the revenue part of the State Budget for 2014-2018 years.

Suggested the basic directions of optimization and increase of incomes of the State budget of Ukraine

Key words: Government budget, revenues of the government budget, tax revenues, non-tax revenues, intergovernmental transfers.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	7
1.1. Соціально-економічна сутність, роль та функції доходів бюджету	7-12
1.2. Доходи Державного бюджету: класифікація, структура та джерела формування	13-21
1.3. Нормативно-законодавча база регулювання дохідної частини Державного бюджету України	21-27
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА ТА ПРОБЛЕМАТИКА МОБІЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	28
2.1. Аналіз доходів Державного бюджету України за період 2014-2018 роки	28-36
2.2. Оцінювання стану мобілізації доходів Державного бюджету за рахунок податкових надходжень	36-52
2.3. Моніторинг неподаткових надходжень, трансфертів та доходів від операцій з капіталом до Державного бюджету України	53-64

РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ ТА ЗБІЛЬШЕННЯ	
ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	65
3.1. Зарубіжний досвід мобілізації та збільшення доходів Державного бюджету	65-72
3.2. Шляхи оптимізації та резерви зростання доходів Державного бюджету України за сучасних умов	72-78
3.3. Напрями удосконалення макроекономічного прогнозування та планування доходів Державного бюджету України	78-89
ВИСНОВКИ	90-93
Список використаної літератури	94
Додатки	100
ВСТУП	

Актуальність теми. Державний бюджет виступає однією із головних ланок фінансової системи. Вплив державного бюджету спостерігається у всіх процесах, що відбуваються як в соціальній так і економічній сферах соціуму. Саме завдяки бюджету забезпечується існування кожної країни, зростання економіки, а також розвиток культури, соціальний захист населення. Акумулюючи кошти, держава фінансує пріоритетні напрями економіки, соціальної сфери, здійснює заходи з приводу поповнення дохідної частини бюджетів всіх рівнів, а також здійснює контроль за цільовим і економним використанням бюджетних коштів, саме за рахунок бюджету.

Доходи Державного бюджету в сучасних реаліях потребують детального аналізу і особливої уваги, оскільки вони становлять матеріальну базу існування країни, являють собою форму реалізації її завдань та функцій, а також утворюють

основу добробуту населення. Нині, в умовах зупинки діяльності підприємств, скорочення виробництва, політичної нестабільності питання про стан і формування доходів бюджету сягає надзвичайно гострого значення. Сьогодні ми спостерігаємо явище, коли дохідна частина Державного бюджету України поступається бюджетам зарубіжних країн, що і підвищує актуальність питання пошуку джерел формування дохідної частини бюджету. Недоліки, які існують в законодавстві, застосування неефективних, а також застарілих підходів до організації бюджетних відносин з сучасним економічним станом в економіці ускладнюють наповнення бюджету. З огляду на все перелічене, вагоме значення має постійне покращення системи мобілізації доходів бюджету, виявлення шляхів їх збільшення та економного використання, досконале використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів.

Питанню формування дохідної частини бюджету та шляхів їх оптимізації приділено значну кількість уваги багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, а саме: А.Г. Загороднім, Г.Л. Вознюк, С.М. Бойко, А. Сміта, І.О.Петровською, В.Д. Базилевичем, З.М. Васильченко, В.М. Федосовим, С.І. Юрієм та іншими. Але, на сьогоднішній день, проблема мобілізації доходів Державного бюджету є недостатньо розкритою, що формує потребу подальшого її вивчення.

Мета дослідження. Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів формування дохідної частини Державного бюджету, обґрунтування шляхів їх оптимізації та виявлення резервів зростання.

Завдання дослідження:

- дослідити теоретичні аспекти формування дохідної частини Державного бюджету, в т.ч. соціально-економічну сутність, роль,

функції, класифікацію доходів, їх структуру, принципи та джерела формування;

- здійснити аналіз стану формування дохідної частини Державного бюджету України;
- виявити проблеми мобілізації доходів, визначити вплив окремих факторів на їх формування;
- розглянути зарубіжний досвід мобілізації та збільшення доходів Державного бюджету;
- запропонувати шляхи оптимізації та резерви зростання доходів Державного бюджету України за сучасних умов;
- розглянути проблеми макроекономічного прогнозування та планування доходів Державного бюджету.

Об'єктом дослідження є процес формування дохідної частини Державного бюджету України.

Предметом дослідження є економічні відносини, які виникають в процесі формування дохідної частини Державного бюджету України.

Методами дослідження є: метод порівняння, аналітичний метод, дедукція та індукція, метод статистичного аналізу, графічний метод, метод горизонтального і вертикального аналізу, метод наукової абстракції.

Інформаційною базою при написанні дипломної роботи слугували Конституція України, Бюджетний кодекс України, Податковий кодекс України, звітність Міністерства фінансів України, Рахункової палати, Державної казначейської служби України, Державної фіскальної служби України, праці

вітчизняних та зарубіжних вчених, підручники, монографії, посібники, матеріали періодичних видань наукові праці (дисертації, автореферати), Інтернет ресурси.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у отриманні результатів, які в сукупності дають напрямок для: оптимізації доходів Державного бюджету, знайти резерви зростання дохідної частини держбюджету, усунути проблеми макроекономічного прогнозування та планування доходів Державного бюджету, які було виявлено в процесі дослідження.

Публікації. Результати дослідження, що були проведенні в магістерській роботі, викладені в науковій статті «Роль податкових надходжень у формування доходів Державного бюджету», яка опублікована у студентському збірнику кафедри фінансів, обговорені під час участі у студентській науково-практичній конференції «Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи» (ОНЕУ, 20-24 листопада 2017 року), за результатами якої опубліковано тези доповіді на тему «Практика та особливості формування дохідної частини Державного бюджету».

ВИСНОВКИ

Для досягнення мети дослідження було вирішено ряд поставлених завдань, відповідно до чого можемо зробити наступні висновки:

1. Державний бюджет виступає планом формування і використання фінансових ресурсів, з метою реалізації завдань і функцій, які покладаються на державу. Виступаючи основним фінансовим планом держави, бюджет - відображає розміри фінансових ресурсів, які є необхідними державі, та надає органам влади можливість здійснення власних повноважень. Бюджет також виступає в ролі регулятора економіки, оскільки він фіксує конкретні напрями витрачання бюджетних коштів, перерозподіл національного доходу і ВВП. Доходи бюджету є частиною централізованих ресурсів держави, які необхідні їй для виконання покладених на неї функцій. Доходи бюджету становлять собою економічні відносини, які виникають в державі із суб'єктами господарювання та домогосподарствами в процесі формування бюджетного фонду країни.

2. До складу доходів відносяться: податкові і неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом та міжбюджетні трансферти. Проведений нами аналіз доходів Державного бюджету за 2014-2018 роки свідчить, що Державний бюджет України формується в середньому на 80% за допомогою податкових надходжень. За останні п'ять років податкові надходження зросли на 473,6 млрд. грн (або в 2,7 рази), а доходи Державного бюджету збільшились на 571,0 млрд. грн (або в 2,6 рази). Найбільшу питому вагу серед податкових надходжень займають внутрішні податки на товари та послуги, а саме, , податок на додану вартість. Так, в 2018 році він займає

близько 50% від загальної суми податкових надходжень. Також, другорядним бюджетоутворюючим податком, який займає близько 15% податкових надходжень, є акцизний податок. Не менш важливими є податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості, які займають більше 18% протягом останніх п'яти років. Основна відмінність неподаткових надходжень від податкових, проявляється у відсутності при їх мобілізації таких податкових принципів та підходів, як, стабільність, обов'язковість і всеохоплюючий характер. Так, у 2018 році питома вага неподаткових надходжень в загальній сумі доходів Державного бюджету України склала 17,7%. Проаналізувавши неподаткові надходження, виявилось, що найбільшу питому вагу в структурі неподаткових надходжень протягом останніх п'яти років займають доходи від власності та підприємницької діяльності (в 2018 році – 52,9%) та власні надходження бюджетних установ (в 2018 році – 28,4%) , що свідчить про зацікавленість держави, фізичних та юридичних осіб в економічному розвитку України.

3. В ході дослідження було виявлено, формування Державного бюджету України має чимало проблем та недоліків. До провідних проблем ми можемо віднести:

- ☐ неналежне прогнозування податкових надходжень держбюджету;
- ☐ щорічне невиконання планових показників бюджету;
- ☐ складність трактування Податкового кодексу;
- ☐ переважання фіскальної функції в оподаткуванні;

- ☐ безсистемне та невиправдане надання податкових пільг, звільнень від оподаткування та масштабне ухилення від сплати податків звужує базу оподаткування.

4. Дослідження формування дохідної частини Державного бюджету, а також виявлення основних проблем дає змогу виокремити першочергові шляхи та напрямки збільшення доходів бюджету, а саме:

- ☐ мораторій на податкове законодавство і забезпечення стабільності, однозначності та простоти його тлумачення;
- ☐ на усіх стадіях бюджетного процесу має здійснюватися моніторинг із застосуванням аналізу, аудиту, а також постійного контролю за стягненням податків, зборів і обов'язкових платежів;
- ☐ впровадження удосконаленого податку в розрізі ПДВ – «податку на розкіш»;
- ☐ посилення боротьби мінімізації оподаткування та ухилення від сплати податків;
- ☐ перегляд надання податкових пільг деяким галузям підприємництва;
- ☐ підвищення кількості платних послуг, які надаються державними органами та пошук нових видів послуг.

5. Одним із ключових інструментів бюджетного механізму забезпечення соціально - економічного розвитку країни в системі державного управління національною економікою є макроекономічне прогнозування та планування. До проблем, які сформувалися, на сьогоднішній день, в сфері макроекономічного прогнозування та планування можемо віднести:

- ☐ відсутність підвищення кваліфікацій з питань методичного забезпечення макроекономічного прогнозування та планування;
- ☐ відсутність підвищення кваліфікацій з питань використання сучасних комп'ютерних технологій і програмного забезпечення у процесі макроекономічного прогнозування і планування;-
- ☐ прийняття популістських рішень, які, в свою чергу, потребують джерел фінансування;
- ☐ перевищення державними зобов'язаннями, які впливають із чинного законодавства, реальних фінансових можливостей держави;
- ☐ низька якість інформаційної бази, на підставі якої здійснюється макроекономічне прогнозування і планування;
- ☐ не достатньо ефективні комунікації, які сформувалися між Міністерством фінансів України, Державною фіскальною службою України, бізнесом та експертами; ☐ низький рівень оплати праці;
- ☐ відсутність сучасної комп'ютерної техніки і програмного забезпечення;
- ☐ неефективність правового регулювання через постійні зміни в законодавстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Документ 2456-VI Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Західна О. Р. Аналіз доходів та видатків Державного бюджету України [Електронний ресурс] / О. Р. Західна, Л. О. Петик, О. С. Щур-Живко // «Молодий вчений» • № 2 (54), лютий, 2018 р. – Режим доступу до ресурсу: molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/2/165.pdf.
3. Бойко С.В. Проблеми трактування сутності категорії „доходи державного бюджету” [Електронний ресурс] /– 2008. – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/26141/3/articleBoiko.pdf>.
4. Бюджетна система. Конспект лекцій для студентів IV курсу всіх форм навчання спеціальності «Фінанси і кредит». (Уклад. Т.О. Кир'язова. - Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2017 р. – 167 с.)
5. Бюджетна система : навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене / І.Л. Шевчук, В.О. Черепанова, Т.О. Ставерська / – Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. – 284 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Shevchuk_Iryna/Biudzheta_systema.pdf – с. 25-32.
6. Документ 2456-VI Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
7. Lexicon of Terms and Concepts in Public Administration, Public Policy and Political Science// Ed. by S. Badger, M. Bejzuk, S. Christianson a.o. — Kyiv: Osnovy Publishers, 2004. — 441p.

8. Загородній А.Г., Вознюк Г. Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. — 4-те вид., випр. та доп. — К.: Т-во „Знання”, КОО; Л.: Вид-во Львів. банк. ін-ту НБУ, 2012 р. — 566 с.
9. Леоненко П.М., Суторміна В.М., Тропініна В.Б. та ін. Теорія фінансів: Навчальний посібник / За загальною ред. О.Д. Василика. — Київ: Центр навчальної літератури, 2010. — 480 с.
10. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. — Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. — 720 с.
11. Бабич Т. С. Макрофінансове бюджетування : навч. посіб. / Т. С. Бабич, Т. В. Жибер ; за наук. ред. В. М. Федосова. — К. : КНЕУ, 2011. — 311 с.
12. Павлюк К. В. Розвиток середньострокового бюджетного планування в Україні: Фінанси України. —2018. — №9. — с. 45-59.
13. Тарасенко, І. О. Фінанси підприємств :підручник / І. О. Тарасенко, Н. М. Любенко. — К. : КНУТД, 2015. — 360 с.
14. Павлюк К. В. Бюджет в умовах трансформації економіки України [Електронний ресурс] / Павлюк К. В.. — 2007. — Режим доступу до ресурсу: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64..
15. Бузак Н.І. Бюджетування, облік і контроль затрат на впровадження сучасних інформаційних технологій / Н. І. Бузак // Актуальні проблеми економіки.- 2010.-№3.- С.185-189.
16. Дорошенко О.О. Особливості формування дохідної частини бюджету України/ О.О. Дорошенко // Ефективна економіка. — 2015. - № 10.-

- [Електронний ресурс] – Режим доступу до статті:
www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2015/66.pdf.
17. Тарасюк М. Формування доходів бюджету в умовах трансформації економіки [Електронний ресурс] / Тарасюк М.. – 2015. – Режим доступу до ресурсу:
<http://visnik.knteu.kiev.ua/files/2015/05/7.pdf>.
 18. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України: Навчальний посібник. – К.: Знання-Прес, 2006. – 607 с.
 19. Фінанси. Курс лекцій для студентів I - III курсів усіх форм навчання всіх спеціальностей. (Частина I) (Н. А. Шикіна, Л. А. Васютинська, Г. М. Коцюрубенко. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, - 2013 р. – 283 с.
 20. С. В. Юшко. Спеціальний фонд у складі доходів Державного бюджету України: особливості формування та використання [Електронний ресурс] / С. В. Юшко. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://finukr.org.ua/docs/FU_17_04_022_uk.pdf.
 21. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/2456-17>.
 22. Артус М.М., Хижа Н.М. Бюджетна система України Навчальний посібник/К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2005.- 220 с.
 23. Бабич Т.С. Макрофінансове бюджетування : навч. посіб./ Т.С. Бабич, Т.В. Жибер; за наук. ред. В.М. Федосова. - :КНЕУ, 2011.- 311 с.
 24. Федосов В.М. Економіка/ Бюджетна система: Підручник – 2010. – 872 с.
 25. Бюджетна система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. В.П. Хомутенко. – Одеса:

Видавництво Бартенєва, 2014. – 392 с.

26. Конституція України Стаття 95. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://kodeksy.com.ua/konstitutsiya_ukraini/statja-95.htm.
27. Радіонов Ю. Д. Проблема ефективності використання бюджетних коштів/ Ю.Д. Радіонов// Фінанси України. – 2011. №5. –С. 47-55.
28. Бюджетна система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. В.П. Хомутенко. – Одеса: Видавництво Бартенєва, 2014. – 392 с.
29. Зміни до Бюджетного кодексу: довгоочікувані та непередбачувані.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://buhbudget.com.ua/ua/journal/buhbudget/article/2053>
30. Доходи бюджету України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://cost.ua/budget/revenue/>.
31. Державна казначейська служба Звіт про виконання Державного бюджету за доходами [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.treasury.gov.ua/ua>
32. Державна Казначейська Служба Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2018 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvitprovikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2018-rik>.
33. Державна Казначейська Служба Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2017 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до

- ресурсу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richniy-zvitprovikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukraini-za-2017-rik>.
34. Державна Казначейська Служба Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2016 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richniy-zvitprovikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukraini-za-2016-rik>.
35. Державна Казначейська Служба Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2015 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richniy-zvitprovikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukraini-za-2015-rik>.
36. Державна Казначейська Служба Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2014 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richniy-zvitprovikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukraini-za-2014-rik>.
37. Валовий внутрішній продукт України з 2012 по 2018 рр. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/>.
38. Маркуц Ю. І. Формування державного бюджету в розвинутих країнах світу та в Україні [Електронний ресурс] / Маркуц Ю. І.. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: Економіка фінанси, грошовий обіг і кредит, № 11 '2016 с.222-225.
39. Пропозиції щодо вдосконалення чинної системи податкових доходів Державного бюджету України. - [Електронний ресурс]/ Міжнародні науковопрактичні інтернет конференції за різними юридичними напрямками. – Режим доступу:http://www.lexline.com.ua/?go=full_article

40. Дем'янишин В.Г. Неподаткові надходження : проблеми та роль у доходах бюджету держави / Дем'янишин В.Г., Шаманська О.С. // Фінансово-кредитна діяльність : проблеми теорії та практики: зб. наук. пр. / Ун-т банк. справи НБУ, Харківський інститут банківської справи. – Харків: 2011. - № 2(11). – С. 268-274.
41. В.Горин. Зарубіжний досвід регулювання доходів Державного бюджету в умовах економічної нестабільності / В. Горин. // Світ фінансів. – 2011. – №4. – С. 186–199.
42. Кублікова Т.Б. Національні моделі державного регулювання страхової діяльності / Т.Б. Кублікова [Електрон. ресурс] Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/406>
43. Макроекономічне прогнозування і планування доходів бюджету: системний підхід / В. В. Щербіна // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2017. - Вип. 58. - С. 59-65. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2017_58_9
44. Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник / [Кізима Т. О., Кравчук Н. Я., Горин В. П. та ін.]; за ред. О. П. Кириленко. – Тернопіль: Економічна думка, 2013. – 287 с.
45. Стоян В. І., Даневич О. С., Мац М. І. - 3-тє вид. змін. й доп. - К. : «Центр учбової літератури», 2014. - 868 с.
46. Інтелектуальний аналіз даних: методичні вказівки до виконання комп'ютерних практикумів з навчальної дисципліни «Інтелектуальний аналіз даних». Частина-1. «Кореляційний та регресійний аналіз медичних даних». /

Уклад.: д.б.н., с.н.с. Є. А. Настенко, к.т.н. В. С. Якимчук, к.т.н. О. К. Носовець. – К.: НТУУ «КПІ ім. І. Сікорського», 2017. – 51 с.

47. Розвиток фінансової системи України в умовах економічних перетворень : Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 15–16 квіт. 2015 р.) : тези доп. / І.Я. Чугунов, М.В. Тарасюк, Т.В. Канєва та ін. ; відп. за вип. І.Я. Чугунов. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 258 с.
48. Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посібн. / Ю.М. Руденко, В.В. Токар; Міністерство освіти і науки України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". – К.: КНЕУ, 2010. – 347 с. – Бібліогр.: с. 336-337.
49. Маринович У. Зарубіжний досвід формування бюджетів та можливості його використання в Україні / У. Маринович. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://libfor.com/index.php?do=cat&category=suchashtendencyi-derzhavnif-fnansy-2011>.
50. Новиков В.М. Організація і розвиток соціальної сфери (зарубіжний і вітчизняний досвід) / В.М. Новиков. - К: ІЕ НАН України, 2000. - 274 с.
51. Планування доходів бюджету. Навчальні матеріали онлайн. - [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://pidruchniki.com/1259060546069/ekonomika/planuvannya_dohodiv_by_udzh_etu